

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba...

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЗЛИТТЯ РЕВОЛЮЦІЙНИХ СИЛ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Дня 1. березня ц. р. відбувся в Харкові ліквідаційний з'їзд Української Комуністичної Партії (Укпартії). На цьому з'їзді Укпартія, перестала існувати. Вона влилася в єдину комуністичну організацію на Україні — в Комуністичну Партію (більшовиків) України і тим здійснила ключ Комінтерна, що двоє комуністичних партій в одній країні бути не може.

Хоч У.К.П. стояла на радянській платформі, однак вона творила з себе опозицію до К.П.(б.)У. Вона все хоріла націоналістично-петлюрівськими хоробами, а часами випадала в ситуацію лівого, але лише для того, щоб бути в опозиції до К.П.(б.)У.

Своєю розумною і правильною політикою у всіх галузях господарської і державного будівництва, К.П.(б.)У. вибила з під ніг Укпартіям всяку причину до опозиції. В кінці кінців Укпартія стала на роздоріжжю: куди йти? Стояти в опозиції до політики Комуністичної Партії (більшовиків) України після того, як цілий ряд визначних професорів, академіків та людей науки взагалі в своїх деклараціях визнали політику радянської влади на Україні правильною і схвалили перед К.П.(б.)У. свої вчені голови; як всеукраїнський учительський з'їзд заявив свою повну солідарність з політикою радянської влади і дав себе до повної її розпорядчості; як на Україну вернулися з пошитою М. Грушевський, Тютюнник, Самійленко, Ніковський і ряд інших бурих петлюрівських міністрів і почали працювати в різних установах; як навіть "непримиримий" Винниченко з закордонною пропонує Державному Видавництву України видання свого найновішого роману та всіх своїх творів; як, наприклад, українська автокефальна церква з Чеховським і Липківським на чолі признала, що радянська влада і вся її політика "від бога", тому вони стоять за радянську — як після всього того могла дальше стояти в опозиції до радянської влади і її керівника К.П.(б.)У. партія, яка називає себе комуністичною?

Виходу не було. Або треба було звернути правіше від автокефальної церкви, або вдаритися в груди перед К.П.(б.)У. Укпартісти найшли вихід, можна сказати, найбільш доцільний: вони віддалися до Виконкому Комінтерна і довірили йому свою долю. Рішення Виконкому Комінтерна було: як що ви комуністи, ваше місце в рядах К.П.(б.)У.

Цему рішення Укпартісти покорилися і перестали бути Укпартістами. На цьому з'їзді 1. березня в Харкові вони рішили влітати в ряди К.П.(б.)У., як це свого часу зробили українські ліві боротьбісти-революціонери.

Своєю нерозумною політикою Укпартісти причинили багато шкоди трудящим України. Впливши в самий розгар революції в ряди К.П.(б.)У., боротьбісти значно зміцнили комуністичні сили України, вони відвинули з своїх рядів багато передових борців (Шумський, Гринько, Полтав, Еланський і багато інших). Зробили б були це тоді й Укпартісти! — Та ліпше пізно, чим ніколи. Нині, коли на Україні в повному русі українська, коли передвистаються значні реформи українського села, шкідливі Укпартісти в К.П.(б.)У. буде мати без сумніву велике позитивне значення.

Злиття У.К.П. з К.П.(б.)У. буде також останнім осиковим кілком в мотулу української жовтоблатникової контрреволюції за кардоню і позитивно вплине на всі хиткі та напівкомуністичні елементи на землях Західної України. Український чорний сотні по цей бік океану також не солодко гіркуватиме.

А всі трудові маси українського робітництва й селянства як на Україні, так і поза її кордонами цю злуку комуністичних сил України широким привітають.

Волинець.

ОДИН НЕ ДОРІС, А ДРУГИЙ ПЕРЕРІС.

При кінці лютого ц. р. в далекій Японії розглядався в парламенті законопроект про загальне виборче право. Після докладного розгляду показалося, що "японський народ ще не доріс" до загального виборчого права навіть в рамках монархії.

Найкращим свідком цього є те, що коли обговорювався цей законопроект, парламент охоронили великі загони поліції і жандармерії, бо десятки тисяч людей демонстрували перед парламентом і готові були вирішити цей законопроект понад голови буржуазних послів. Тож посли буржуазних партій злякалися і скаали, що народ ще "не доріс".

Так само не прийшло до згоди в самім уряді Японії щодо зняття стажу виборчим з 30 літ до 25 літ. Буржуазні партії Японії боялися, що збільшення числа голосів на основі загального виборчого права підкопає основи японської конституції, спричинить до зруйнування родинного ладу і японської імперії. Не можна дати народові права, бо "він ще не доріс" — сказав буржуазний японський парламент.

А от єгипетський народ переріс загальне виборче право, не димлячись на те, що в культурній і економічній відношенню він далеко відстав від японського.

В Єгипті недавно відбулися парламентарні вибори. Вибори відбувалися по всім правилам африканської колонії, що є під протекторатом європейської демократії: коло виборчих центрів стояли військові броневики, по вулицях міст розташували військові частини, поліція і жандармерія в повному озброєнні "оберігала" права голосуючих.

Парламент вже вибраний. Парламент зібрався 23. березня в 10-й годині рано. В 10-й годині рано зібрався, а в 8-й годині "розібрався". Ні військово, ні жандарми з поліцією, ні броневики з кулеметами, що ними оберігали вибори в Єгипті англійські капіталісти, не переконали єгипетський народ в перфектності європейсько-демократичної системи. Як тільки зібрався парламент, він вибрав Заглула пашу своїм головою, а його двоє сторонників — аступниками голови. (Заглула паша після відвідування Лондону минулого року став противником англійської політики.)

Вечером 10. березня прибув до парламенту єгипетський прем'єр, Зівар паша, зі своїми міністрами і прочитав наказ про роззвання парламенту. Нові вибори назначені на 23. травня, а нововибраний парламент збереться 1. червня. До нових виборів англійські імперіялісти постаралися дещо змінити виборчу систему в Єгипті, 60 стару, як видно, єгипетський народ вже переріс.

В теперішніх часах взагалі демократія ніяк не може догодити народові.

Робітник.

РОЗМОВА З ТОВ. І. Ю. КУЛИКОМ.

(Докінчення.)

Яке зараз внутрішнє положення Радянської України? Радянський уряд України працює зараз над поліпшенням становища селянства. Селянство чимраз активніше бере участь в державному будівництві. З великим задоволенням зустріло українське селянство вістку про зменшення сільсько-господарського податку на 40 процент. Зараз відбувається перебудова сільських рад і районних виконавчих комітетів.

При кожній сільській раді утворяться окремі президії, чого раніш не було (був тільки голова). Дрібніші села, які раніш було прилучено до рад більших осередків, тепер матимуть окремі сільські ради. Крім того кожне село матиме свого представника в районному виконавчому комітеті. Все це дає селянству значно більше політичних привілеїв, ніж воно мало раніш. Матимуться тепер на увазі скасувати губернії, після чого округи (бувши повіти) будуть зноситися безпосередньо з урядом Української Соціалістичної Радянської Республіки.

Назріло теж питання про поширення кордонів (границь) Радянської України. Його, як й повище, має вирішити 9-ий Всеукраїнський З'їзд Рад, що відбудеться в початку квітня 1925 р. Покищо вирішено границі тільки з білоруською радянською республікою, причім кілька дрібніших місцевостей з переважачим українським населенням відійшли від білоруського Полісся до України і навпаки, ми відступили Білорусі кілька північно-західних сел з білоруським населенням.

Майбутній Всеукраїнський З'їзд Рад має обговорити питання про прилучення до України Кубані і Криму, хоч остаточно вирішення цього питання підпадає компетенції Всеозброєного З'їзду Рад.

Вибачте, товаришу, що перерву вам! Скажіть будь ласка, чи поширення границь України передбачається тільки на сьгодні?

(На обличчі Т. Кулика з'явилася усмішка, але по хвилі він все таки відповів.)

На це питання трудно відповісти. Це залежить не так від нас, як від волі працюючого населення західно-українських земель. У всякому разі ми стараємося про добросусідські взаємини до всіма іншими державами і не маємо наміру поводити війну з ніким. Звичайно, ми ніколи не примиримося з тим, щоб Бессарабія залишилася в пазурах румунських бар'єр, як також ми не можемо байдужно дивитися на переселення наших братів українських робітників й селян Сх. Галичини, Буковини та інших західно-українських земель.

Але ви перервали мою розмову, тому повернемо назад до внутрішніх справ Радянської України. Не можна оминути того величезного успіху, якого досягло наше культурне будівництво. Після перших підземків української радянської установи (інституції), було поблажено праці тих створітників, які навмисне не бажали відповісти українську мову. І така рішучість нашого уряду відповідно вплинула на решту.

Який зараз стан української преси?

Останній З'їзд працівників преси на Радянській Україні підтвердив, що ще ніколи на Україні не було такої великої кількості видаваних українською мовою газет і журналів, як є тепер. Я думаю, що нам відомі більш популярні українські журнали, часто прекрасної літературної якості: "Червоний Шлях", "Всесвіт", "Журнал для всіх", "Знання", "Культура і побут", "Плугарник", "Радянське Село", "Комунарка У-

країни", "Селянка України", "Студент Революції", "Шлях Освіти", "Сільський Господар" і чимало інших (це в Харкові тільки). Далі: "Глобус", "Цукровик", "Комунар", "Україна" (за редакцією проф. М. Грушевського), "Нова Громада" (це в Києві), "Зоря" в Катеринославі і інші журнали по менших містах. Більшість з них, це двошпальцеві. Про щоденну і тижневу пресу я не згадую, бо про це часто писалося і пишеться у вас.

Чи можете мені дати інформації про стан шкільництва на Україні в цей час? Докладних інформацій вам не дам, бо немаю під руками потрібних матеріялів, але дещо скажу.

Щодо шкіл, то найбільшу увагу звертається у нас зараз на ті, які поширюють сільсько-господарську освіту між населенням і підготовляють вчителів. При викладанню в наших інститутах (університетах) поспешно вводяться так звані дальтонівські плани, який ми вважаємо найбільш доцільним, особливо для робітничих факультетів та індустріальних технікумів.

Зараз у нас на Україні є 13 Інститутів Народньої Освіти (університетів), 3 Інститути Народнього Господарства, 8 Економічних Технікумів, 4 Медичні Академії, 207 сільсько-господарських шкіл, 60 педагогічних курсів та багато медичних і фармацевтичних курсів. (При всіх інститутах (університетах) є робітничі факультети.)

Далі: дитячих шкіл є 16 тисяч, дитячих будинків 1,500 і 57 шкіл для дефектних дітей (природно упосліджених, калік).

З науково-дослідних закладів, крім Всеукраїнської Академії Наук, Інституту Марксізму та Інституту Праці, можна зазначити, що на Україні працює 80 науково-дослідницьких кафедр, 7 всеукраїнських наукових товариств, 46 краєвих і губерніяльних наукових товариств та чимало музеїв, ботанічних садів, астрономічних обсерваторій і т. д.

Робітничих клубів на Україні є 1,128, більших бібліотек 2,150, (з них по селах 1,432), не рахуючи в це число мандрівних бібліотек. Селянських Будинків (це селянські товариства з будинками) є 2,069, хатчальств 1,738.

Найбільш складною для нас в освітньому русі є праця ліквідації неписьменності. Я немаю останніх цифр, але за минулий рік на Україні працювало поперех 8 тисяч ліквідаційних пунктів, в яких вчилися 295 тисяч неписьменних (дорослих). Крім того працювало 755 шкіл для малописьменних, де вчилися 30 тисяч малописьменних (дорослих). За минулий рік було роздано даром на державний кошт, 300 тисяч підручників для науки неписьменних.

Звичайно, що в цей гадзі необхідно зробити значно більше, але ми сподіваємося, що в 1925 році ми надолужимо. Запоручую цього є два яскраві факти: 1) що в бюджеті Радянської України найбільше асигнування грошей є власне на потреби народної освіти і 2) — гарячий революційний загал та щире бажання допомогти радянській владі серед українського учительства. Це виявилось невдалий учительський з'їзд Радянської України. Міцний союз радянського учителя з радянською владою допоможе перемогти цього ворога — неписьменність.

Вибачте тов. Кулик, що я вас так змучу цєю розмовою, але вона дуже цікава. На закінчення скажіть, яке враження справляє на вас Вітнінг? Зі-мую?

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ А. Ф. П.

Смерть Самуїла Гомперса, що був поперех 40 літ президентом Американської Федерації Праці й найбільшого реакційного робітничого провідника й ворога поступу, принесла лише тому зміну в А.Ф.П., що попередніх сорок років її президентом був Самуїл Гомперс, а тепер є (й можливо буде другим сорок років) Вільям Грін. Зміна лише в назві президента, але нема ніякої зміни ані в формі, ані в змісті, ані в принципі, ані в тактиці тої могутньої числом організації, котра через своїх логанічних лідерів наносила сором і ганьбу всему світовому і чесному робітництву.

Гомперс був великим ворогом радикалізму і взагалі всякого прогресивного політичного руху. Вільям Грін, знявши місце Гомперса, таки зараз заявив, що його організація буде стояти поза політикою, та що він буде старатися робити добро не лише для робітників з'окрема, але для всіх горожан взагалі.

Таких "фейр-плей" висловили й вже чули багато і не від одних політикерів та робітничих фейкерів. Коли який робітничий провідник заявляє, що він буде служити однаково як для робітників, так й всіх горожан взагалі, то від него не можна надіятися нічого доброго. Такий фейкер не признає класової боротьби, а не признає її тому, що його матеріяльні обставини, його життя і його окруження не заставля-

ють його брати участі в цій боротьбі. Він стоїть по середині між робітниками і роботодавцями і не має причини боротися за ліпші умовини своєї роботи.

Все-ж таки Гомперс й Грін: все стараються витиснутися до робітничих рядів та бути керівниками робітничого руху. Хто-ж він такий, цей новий президент Американської Федерації Праці — Вільям Грін? Вільям Грін родився 3. березня, 1873 р. в Кешоктаві, Огайо, Зауценних Державах. Від молодих років займався політичними справами й був членом демократичної партії. Від 1900 до 1906 р. він був під-дистриктовим президентом "Ю. М. В. оф А.", а від 1906 до 1910 р. вже був президентом тої самої організації в дистрикті Огайо. В 1912 р. зівстав вибраний на "інтернаціонального секретаря-скарбника" "Ю. М. В. оф А." Пізніше зівстав вибраний на заступника А. Ф. Праці. В 1912 році Вільям Грін був делегатом на конвенції демократичної партії, котра відбувалася в Балтиморі і на котрій іменовано Вудро Вільсона кандидатом на президента Зауценних Держав. Вільям Грін був два рази вибраний від демократичної партії послом до стрейтвого сенату в Огайо і обидва рази був президентом сенату.

Чи-ж треба дивуватися, чому він не признає класової боротьби? Бо він не має нічого спільного з робітництвом.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

НОВИЙ ПОХІД ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ ПРОТИ НАЙМЕНШОСТЕЙ.

Партія народових демократів і "Пієст" вносять до союму проект нового виборчого закону, який має на меті обмеження кількості послів союму і зменшення виборчих прав неписьменного населення.

Новий проект збудовано на двох принципах виборчості: у самій Польщі залишається старий виборчий закон з невеликими змінами, для кресів заводиться зовсім новий виборчий закон, який передбачає значне зменшення кількості послів, яких українське та білоруське населення зможе послати до союму.

Крім того, новий виборчий закон, збудований таким чином, що він дає змогу польським кандидатам бути вибраними у сито українських та білоруських округах.

ЛИСТ ТОВ. ЛАНЬЦУЦКОГО З ПАНСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ.

У листі до Виконкому Модра (Міжнародної Організації Допомоги Революціонерам) уявленний польський комуніст тов. Ланьцуків пише:

"Любі товариші, мені хотілося поділитися з вами вражіннями з того часу, як я залишив арену політичного життя й сиджу у в'язниці.

Почну з варшавської ратуші. Я почав розглядати стіни, що пописані цікавими написами. Скільки волі до боротьби в цих гордых і сміливих гаслах і афоризмах! Не страх, не боязкість почувается в них, а палка віра, безмежна любов до великої справи. Почувачи себе тут ще бадьорше й ще більше зміцнює свою віру у справу у в'язниці.

Як і підчас могого побуту літом 1924, так й тепер, Вітнінг зробив на мене дуже гарне вражіння. Не вважаючи на те, що ятрав перед моїм приїздом нападлого багато смігу, я почувачи себе гарно в цій сміговій столиці. Просто — задрю вам, що живете в цьому здоровому місті та дихаєте не отруйним димом та саждею.

А тепер — всеого кращого творіш! Мені час збиратися в дорогу... (За годину-після цієї розмови, тов. І. Ю. Кулик відіхав з дружиною до Монтреалу.)

Репортер.

Вільям Грін й надалше остається членом дем. партії, буржуазним політиком, але це йому нічого не шкодить заявляти від імені мільонів робітників, що його організація буде стояти поза політикою.

Та це ще не все. Вільям Грін, як ширий демократ, "приятель робітників", є не лише членом трейд-юнії і президентом А.Ф.П., але є також добрим членом й бабтиської церкви, членом реакційної буржуазної організації "Елкс" і членом найбільше реакційної чорносотенної організації "Олд Федловс".

Чи можуть з'організовані робітники надіятися від цього чоловіка чогось доброго? Організації, до яких Грін належить, є великими ворогами поступу робітництва. Вони все виступали й виступають проти з'організованого робітництва, проти страйків і проти всего, що-б мало поліпшити нужденне життя робітничої класи. Це є ті рижні "ситизен коміті", котрі в часі страйку перші виступають в обороні визискувачів. І ось до цих славних організацій, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Від таких то "приятелів" робітництво немає чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.

Синьовертець.

Вітнінг не має чого надіятися, а повинно боротися проти них, борючись всею силою й всею енергією, борючись ще більше, як борється проти класи експлуататорів, бо вони (рижні Грін є дволичниками й гіпокритами, котрі задурюють робітничу класу, а самі слугають інтересам капіталістів.